

ՄԵՎԱՏՏԸ ՄԻՆՏԵՐԻՃԷ

Թե՛վայէ կէլէն պի՛ր զըզ : — Քրիստոնէսը վէ իմ : — Աղբը զայտըմագ պահիս զու՛վէ՞ տիր : — Մա- տակասգար : — Ամբիգատան պի՛ր մէքժուպ : — Այն- թապտա Գայանը թիլիստանըն չօպան թագտիսի : — Ատանատան պի՛ր մէքժուպ : — Պուլկարիսթան : — Վէպա իլլէթի : — Ատի մէքժուպ խօճալարըն նասի- հած : — Մըսըր : — Գօգունուն ուզուն վազըմ գալ- մասը : — Թասիսի : — Բօպէրմ զօլէն : — Թամա- քնարըզ : — Պիզ նէ իչիւն եաշայորուզ : — Ամալը գամիր : — Փօլիթիգա հավատիսի :

ԹԵՎՊԵՅԷ ԿԵԼԷՆ ՊԻՐ ԳԸԶ

ՊՈՒՆՏԱՆ աղ վազըթ. Եվիլէ պիր խըզմէթ. քեար գըզ ինկիլթէրանըն ինճիլի քիլիսէլէրինտէն պիրինէ աղա օլմագ իսթէյիպ, թէֆթիլ օլուն- տուղունտա, սահիհէն թէվայէ կէլ- միլ օլտուղունտա ինանըր մը տէյիլ քիլիսէ մէճիլի թարաֆընտան օլան սիւալէ, «Մէմուլ էտէրիմ» տէյիլ ճէ- վապ վէրտի : «Սահիհէն Ալլահա Եվ- լատ օլտուղունտա նէ՞ իսպաթըն վար» տէյիլ սիւալ օլունտու իսէ, գըզ, «Էֆէնիտիմ, քէնտիմտէ պէօյիլ թէպ- տիլաթ միւշահտէ էտէյօրում, չիմտի հիլ Եվիլէրի կիպի տէյիլիմ» տէտի : Նիհայէթ, «Պու թէպտիլաթ նէ՞ տիր» տէյիլ սիւալ օլունտուգտա, գըզ, «Էֆէնիտիմ, պու թէպտիլաթըն նէ իտիլինի էյի պիլմէմ, անճագ շունու տէրիմ քի, շիֆէ քոֆունուս արդը տա սիւփիլընթօրում» տէյիլ ճէվապ վէրտի : Պու գըզ Եվիլէ սիւփիլը- տիլիլ վազըթ գափունուն արտընը սիւփիլըմէյիպ, չեօփիլ տէ հասըրըն ալթընտա պրագըրըր, լաքին արթըզ պէօյիլ էթմէյօրումտու : Խըզմէթիլի զիյատէ տիգգաթլէ իճրա էթմէյէ պաշլամագ, վազա եիւրէյին սահի- հէն թէպտիլ օլմուշ օլտուղունտա է- յի պիր իսպաթ տըր :

ՔՐԻՍՏՈՆԵՍՆԻԼԸՎ ԿԵ ԻԼՄ

Քրիստոնէսըն ինտանըն հալինէ միւթապըզ պիր մէզէպ տիր : Քրիս- թոնէսըն պէնիլի առէմին տէրունի- տէ պիր զամիր վար օլտուղունտա տէ-

լալէթ էտէր, վէ ծնա ինթապ էտիպ, ծնու ինանտըրըր, իսլահ էտէր վէ իզ- թիրապընտան գուրթարըր : Քրիսթի- յանըզ պէնիլի առէմէ էպէտիլէթ հազգընտա իսպէր վէրիլ : Պիր ա- տէմհէր նէ գատար զէլալէթտէ միւթ- թապըրագ օլմուշ օլտա տալի, եինէ ծնու օլ վիւր զէլալ հալինտէն գալ- տըրըպ ծնա էօյիլ պիր մանէվի իզ- զէթ վէրիլ քի իւլում վէ ֆիւնունուն ինտանտ պաիլ էթտիլի ճէմի շէրէֆ ու իզգէթտէն հատտէն զիյատէ ալա տըր : Իմ խէլաս պահօրնտա քիւլի- յէն սիւրիլթ էտէր, աչգ ու հայրէթ իլէ իմ թահսիլինէ խահիլիլէր օլան առէմ պիլէ չիւպհէ տէսթինէ տիւշ- միւշ պիր պիշարէ էսիլ տիր : Պու ա- տէմհէր ճէյոլա վէ խալիգ հազգընտա պիր թագըմ թիւրքէհաթ նէվինտէն թասալիլըրար էտէր, վէ ճէնապը հազգըն սըֆաթը վէ վարըզը հազ- գընտա պիր սէօզ տէմէքտէն սոր- տար : Պիր վազըթ Սանտուիլ ատալա- ընըն վէ Մատակապըր սէքէնէսի հայինտէ պուլունտան ետալանիլէր իսէ, Քրիսթոնէսըն սայէսինտէ կիւնահը թանըյարագ վէ ֆիթապը շէրիֆին պէյան էթտիլի Մէսիհի իման իլէ գապուլ էտէրէք, Բէլամուլլահըն թէէսիլի իլէ սահիհ հայաթ վէ էպէ- տիլէթին շէրէֆ վէ մէսէրէթինէ նաիլ օլտուլար : Պինտէն ալէյի, պիլ հէր նէ գատար իմի թագտիր վէ թէր- պիլէնիլ հէր սուրէթլէ թէրագըսընը թահսին էտէնլէրտէն իսէք տէ, շունու տա ունուլթմամալըյըք քի եալընըզ իլմ քէնտի խօճալարընը պիլէ Ալլահ- սըզ վէ իւմիտիլ պիր հալտէ եաշա- մաղա թէրք էտէր :

ԱՂԸՐԸՂԸ ԳԱԼՏԸՐՄԱԳ ՊԱԻՍԻ ԳՈՒՎԱԷԹ ՏԻՐ

Ամբիգա գաղէթալարընտան պի- ըրի, սէնէվի մէտարիֆինէ էօտէմէյէ քեաֆի միգտար վարիտաթ ալան պիր քիլիսէտէն պահա էթտիլինտէ տէր, «Աղալարընտան պիր շէյ ալ-

մագսըզըն քէնտի ճէմի մէտարիֆինէ էթմէյէ միգտարը քիֆայէ վարիտա- թա մալիք օլմագ պիր քիլիսէ իչիւն վազա լանէթ տիր : Պիր քիլիսէյի պէօյիլ վարիտաթա մալիք էթմէք օ- նու սէրվէթ սահիլի ալէյիլ, պիւաքս ֆագիր վէ խարապ էթմէք, հաթթա իթթիհատ վէ իթթիֆագըն էն գալի պաղընը գօփարմագ տըր : Բէսուլլէ- ըրին էյամընտա Քրիսթոնէսըն միւշ- թէրէք նիլէթլէր իչիւն իանէ էթմէ- սի, վէ պու վասիթա իլէ գալպէն վէ ճանէն պիրպիլէրինէ պաղըր օլ- մասը տիգգաթա շայան տըր : Գուտ- սը շէրիֆտէքի պիշարէ գարնտալա- ըն ֆագիրլիլի սէպէպ օլտու քի սաիր քիլիսէլէր ծնարա տօղու ըրիգգաթ վէ մէրհամէթլէրինտէն նա- չի իանէ էթտիլէր, վէ պու վէսիլէ իլէ պիրպիլէրինտէն ուզագ օլան քիլիսէլէր եէքաիլէրի իլէ պաղլան- տըրար : Պիրպիլէրինէ օլան պու մէր- համէթ վէ մուսվէնէթ պաղընըն Քրիսթոնէսըն թալիմաթ վէ աի- լագ խուսուսունտա տալի իթթիֆագ վէ իմթիլաճ իւզրէ օլմասընտ չօգ- թէէսիլի վար ըտըր : Ամբիգա քիլի- սէլէրի ամմէյէ միւթէալիլ օլան մասլահաթլարտա պիրպիլէրինէ միւթթէֆիլ վէ մուսվին օլմուշ օլ- մասալար ըտըր, մէթին իթթիհատալար օլմագտան իսէ, իմթիլաճալար գալա- ճագլարը չիւպհէտէն պէրի տիր : Ա- զըրըզ, մուհապպէթլէ կէօթիւրիւ- լէն աղըրըզ, պաիսի գուվիլթ տիր, չիւնքի Ալլահ պիր առէմէ եիւրիւ վէ- ըրիսէ, օլ եիւրիւ գալտըրմագա լա- զըմ օլան գուվիլթ տէ վէրիլ : Չօգ- լարըն ումուսի աղըրըզը գալտըրմա- զա իլհագ պուլունտուղունտ կէօր- տիլիւմիւզտէ, մուհապպէթիլիլ աղըրըզ վէ զայրէթէ կէլըրիլ :

ՄԱՍԱԿԱՍԳԱՐ

Մատակարար առատաբեր , միսի-
օնէրէրին պու անէտէք զիյարէթ էթ-
մէմիլ օլտուղու , պաշգա էճնէպիլէրին
տէ մալիւմիւ օլմայան պիր քէօշէտէ ,
եօլճուլուն պիրի եազընլարտա պիր
Քրիսթիյան քիլիսէսի իլէ , Քրիսթի-
յանճա էօմրիւն հէփ ալամէթլէրինի
միւշահէտէ էթաի : Մէզքիւր մահալին
սափտէրուն ատէմլէրինտէ , արալա-
րընտա եայլըմը օլան Քիթապը շէրի-
ֆին օգուլմասը վէ թալիմի իլէ , հէր
էյի սէմէրէ հասըլ օլմուշ իտի :

ԱՄԵՐԻԳԱՏԱՆ ՊԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊ

Թուրքիտա չօգ տօսթլարա մալիւմ օ-
լան Արապիլիւրի պարօն Աւետիա Մարտի-
րոսեան , տօգուլ սէնէտէն պէրու Ամէ-
րիգատա պուլունուպ , իւք պէշ սէնէլէրտէ
Փարզը մահալլէրտէ , սօն տէօրթ սէնէլի
իտէ Նիւ եօրք էյալէթիւտէ Գլինթօնտաքի
Հէմիլթօն գօլէճիւտէ զայրէթի թամիլէ իլէ
չալըարաք քէնտիսին թուրքիտա պու-
լունան չօգ սէֆիլ ճանլարըն խէլասա կէթի-
րիլմիսին պիր միւնասիպ իլէն հազըրան-
մազտա իտի : Էօնիւնէ կէլէն էնվաի կիւճ-
լիւքլէրէ մուգալմէթ վէ տէվալմէթլէ
գարըն գօյուպ , շու ուղուն սէնէլէրտէ պու
միսիլի զուրպէթ հալիւնի վէ գահմէթլէրի
սէվիլիւ Գուրթարընընտ էյի պիր շա-
լիւր օլմաք իլիւն մուհապալէթ վէ սապր
իլէ չէքմէրտէ իտի : Կէլէն սէնէ վաթանը-
նը զիյարէթ էտիպ Ամէրիգայա սվաթի
էսնասընտա ազըրճա խասթալանտը իսէ
տէ , թէքրար քէսպը սըհհաթ էտիպ սօնու
եազլալմազտա օլան մէշքիլի տէվամ էյ-
լէտի , լաքին չօգ սիւրմէյիպ էվիլէքիտէն
չիտտէթլի պիր խասթալընտ թուրու-
լարաք ապրիլ իլէքիտէ եաթալա տիւշ-
տիւ , վէ օլ վազըթտան պէրու կիւն պէ
կիւն ազըրլալարաք էնճամը յունիս 12նճի
կիւնիւ մէքթէպի խիթամա կէլէճէք եէր-
տէ , եութիւքա շէհրինտէ էօմրիւ խիթա-
մա կէլտի : Վազա պու հալ միւթէվէֆ-
ֆանըն տօսթլարընա աճը վէրտի , վէ տէ-
յէպիլիլիւք քի վաթանընտ տալիս պէօյիւք
պիր զիյան սայլըտը իսէ տէ , էօլիւմ սա-
աթընտա էթրաֆընտա պուլունան տօսթ-
լարա պէօյիւք մէսուտիլէթ նիլանէլէրի
կէօսթէրիպ , Քրիստոսա շայրտ օլմաք իս-
թէյնէլէրին չօգ տէֆա եօլունա րասթ
կէլէն շիւպհէ վէ դաաֆիլէթ պուլունա-
րընըն գօյու փէրտէլէրինի փարէլտի :
Սօլիւն կէօզլէր լաքին ազլը գալիլ իլէ
տօսթլարընտ սօն պազըլընտա չէհրէսին-

տէ պէյան էյլէտիլ տուլիւղու հէր սէյր
էտէն , շու պէյթլէրի օգուլ օլիպի կէօր-
մէքտէ իտի :

Գուլվէթիւմ կիլիսիւմ , լիպսըմալա ,
Մէվթ կէլիւր հայաթըմա պիր էլէի .
Շահրմա կիտէրիւմ ճիւմէտէն պալա ,
Մէսուտ էօմրիւ պուլունում , օնա եօգէօլէիւ
էյ տօսթլարըմ , տէվամ էտին պու իլի ,
նէլապքեարը պիլտիլին հէփ ալէմէ ,
Սիգ տէ ալըն պէօյլէ հայաթ պալալիլի ,
Ալընան պալալիլէր կէլմէզ գալէմ :
Սարֆ էթմէ պուրատա վազթըն՝ նաֆիլէ ,
Թէպիլի էթ հայաթը սէֆիլ ճանլարա ,
Իլէրի կիթ , սէօյլէ գալիլ սաֆ իլէ ,
« Էյ կիւնահքեար , կէլ եայգան Յիսուս գա-
ընտա » :

Էօմրիւն կիւճիլիլիւնա սալա արամամ ,
Նիլէ ճանլար պանա շէրիք օլտուլար ,
Չիւնքի պէն ճէննէթտէ տօսթսուղ տու-
րամամ ,
Շահա համտ էթմէյէ պիլնէր կէլիլէր :

Պարօն Աւետիսին ինճիլի վազ էթմէյէ
օլան արզուսու , պուլունտուղու մահալ վէ
գօլէճտէ տալիս քէնտիսինի ճէմի թանը-
յանլարա էյի մալիւմտիւր : Մէքթէպ ար-
գատալարընըն թէվալէյէ կէլմիսի իլիւն
էյլէտիլ տուլար վէ զայրէթլէր վազա
չօզլարա էյի պիր իպրէթ օլմազտա տըր :
Տիւնեա պարօն Աւետիսին գըլմէթիլի
պիլմէզ , լաքին ճանլարըն գըլմէթլի օլ-
տուղունու հէր ֆէհմէտէն միւթէվէֆֆա-
նըն պու տիւնեա իլիւն զայպ օլմուշ իտի-
յինէ աճընաճաք տըր : « Էյի ճէնիլի ճէնք-
լէտիւմ , եօլու թէմամ էյլէտիւմ , արթըգ
պէնիւմ իլիւն հայաթըն թաճը հազըրան-
մըլ տըր : »

Ն. ՅԱԿՈԲ ՍՈՒՐԵՆ

Եուրիպա , 21 յուն . 1875

ԱՅՆԹԱՊՏԱ ԳԱՅԱՃԸԳ

ՔԻԼԻՍՍԱՆԸՆ 20ՊԱՆ ԹԱԳՏԻՍԻ

Սասըգ չօպանըմը Մարալը պատ . Սի-
մօն էֆէնտիլին իսթիֆատընտան սօնը
րա , Քիլիսի Պօյնու եօլունեան պր . Յա-
րուլիւն պիր միւտտէթ թարաֆիյն եէք
տիկէրիմիլի անիլամաք իւզրէ վազճըլըգ
լըզմէթլէլէ քիլիսալըգա տալիլ օլուն-
մուշ օլուպ , նիհայէթիլտէ քիլիսա հէմ
ճէմաթըմըզտան էքսիլիլիլի արա իլէ
չօպան ինթիլիսալ օլունուպ , մուսալիլէյ
թարաֆընտան տալիլ գապուլ օլունտու-
ղունա պիլնալէն , պու սէնէլի միւպարէքէ-
տէ կիլիկիա իթթիհհաաընըն թէճէմիլէ է-
տէն սէնէվի մէճիլիլի ճեռնադըրուլիւն
րէսմիլի իճրա էթմէք գըմընտա թաք-
տիւմ օլունան տալիլ իսթիլիլէ իսթիսա-

լէն , իճրապ պիր գօմիսիօնա հէվալէ պույ-
րուտու : Գօմիսիօնը մէզպուր Սյնթապա
թէլէրիֆ պուլունտուղունտա , ալաֆրանկա
մայիս 18տէ նիզամը տալիլէսինտէ իսթի-
հանա միւպարէթ էյլէյիպ , էվիլէա պրն .
Յարուլիւն Քրիսթիյանըգ հազըրտա
շալիսի թէճըրալէլէրի , սանիլէն շու խըզ-
մէթի մուգատտէսէյէ մէյլ ու րազպիլի-
նին մուճիլլէրի , սալիսէն իման ու ամէլի-
միլին գանձու օլան իլճամը իլահիլին էսաս
վէ թալիլիլէրի խուսուղունտա մալիւմաթ
հէմ իթիգատը պապընտա էթրաֆընճա
սիւալ վէ թէֆթիլ օլունտուղտա , միւսթէ-
րի հօլմաք րատտէլէրտէ ճէվալար ալըն-
տըլընտան , էլ գօնալմազըգա պիր կէօնէ
մազըր վէ միւմանաթ օլմատըղը , հէմ
մայիս 25 (եանի կիրակիտէ) ճեռնադըրու-
լիւնուն իճրա օլաճաղը տալիլ գօմիսիօն-
տան իսթիհանտա հազըր պուլունան գա-
լապալըգա իլան օլունուպ , պու վէճէ իլէ
եէվի մէքթիլտէ սաաթ սէքիլ րատտէ-
լէրինտէ , գարնտալ վէ գըզգարնտալար-
տան , միլլէթտալըմը Լուսաւորչական
քիլիսանըն պազը մէօզթէլէմլէրի տալիլ
հազըր օլարաք , 2,000 տէն միւթէճալիլ
ճէմիլէթ հուզըրուտա խըզմէթէ պէտ
օլունտու :

Էվիլէա Ամէրիգա միսիօնէրէրինտէն
իզգէթլու էֆէնտի միսթըր Ստէմա լութ-
ֆու րապալանի իլիւն գըստաճա պիր տուա
թաքտիւմ էտիպ , սնտէն իլահի վէ Քիթա-
պը շէրիֆտէն պիր պապ գրատթ էյլէտի .
սանիլէն սապըգ Հասան պէյլի չօպանը
պատ . Պօղոպ էֆէնտի պիր տուա թաք-
տիւմ էտիպ պիր տէ իլահի գրատթ էյլէտի .
սալիսան Սյթիպա Հայիք քիլիսաընըն
րէիլի րուհանիս պատ . Գրիգոր էֆէնտի
Յուլ . ի.Ա. պապ 15—17տէք օլան խանէլէր
իւզլէրինէ , րուհանի մէմուրլարըն վազի-
ֆէսի խուսուղունտա զայլէթլէ միւթէճալիլ
պիր վազ վէրտի . րապիլն սապըգ Քիլիս
չօպանը պատ . Թուլմաս էֆէնտի էլ գօնաճա
տուաընը թաքտիւմ էյլէտի . խամիսէն
մուսալիլէյս պատ . Գրիգոր էֆէնտի չօպա-
նա սաղ էլիլի վէրտի . սալիսէն Հիւս-
նիւ Մանսուր չօպանը պատ . Գէորգ էֆէն-
տի եէնի չօպանա լազըմ կէլէն նասիհաթը
գալիտէ միւֆիտէ իլէ իսթար էյլէտի . սա-
պիլան մուսալիլէյս միսթըր Ստէմա Ս . Կո-
րընթ . Ա . 21 խանէ իւզլէրինէ , քիլիսա վէ
ճէմաթըն վազիլիլիլի խուսուղունտա , կիւ-
ղէլէն պիր վազ էյլէտի . պատ . Թուլմաս է-
ֆէնտի տալիլ սօն իլահիլի գրատթ էյ-
լէտիլէտէն սօնըրա , եէնի նասալ օլունան
չօպան (պատ . Յարուլիւն) թէպէրրիւ-
քեաթը հալալիլունու թաքտիլմէտէքըն
խըզմէթի ճէլիլէ խիթամ պուլունու , իլալու
այնըն իճրապ իլէ պուլունաք սաաթ գա-
տար տէվամ էյլէտի իսէ տէ , օլ գաւտար

իզուրհամատէ սիւքիւթիւք իլէ պերապեր կիւզէլէն տիգգաթ էթմէքիք տախի միւշահէտէ օլունմուշ խոյիլին պէյանը իլէ, կէրէք պու եէնի չօպան վէ կէրէք Ալլահըն պիւ ճիւմէ սիւքիւթիւք իւզէրինտէ նազըր վէ չօպան պուլունան րուհանի մէմուրարմը իւզէրինէ, ձէնապը Աֆէրինէնտէին լուիթֆ ու ինայէթին նիյազ վէ թէմէնի կտէրէք պիւ ճիւմէ գարնտաշարմըրն տախի, Բապարմըր Յիսուս Բրիստոսուն իւզիլէրինէ, հէր եէրտէ վէ հէր անտէ միւշահէրիք պուլունարմըր, պիւզիլէ պիւրիքտէ հիսսէմէնտ օլմալարմընը խասսէթէն արգըւ վէ մէմուշ էտէրիզ:

Եէնի նասալ օլունան չօպան իչիւն հէր նէ գատար շիմտիյէտէք Պոյնու եօղունեան Յարութիւն իսմի իլէ լազըպլանմը իսէտէ, շիմտէն սօնկրա ճիւմէ գարնտաշարմըր իսթար էտէրիզ քի, փէտէրինի իսմի իլէ, եանի Յարութիւն Սարգիսեան, լազըպլանմազ տըր:

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԱՌԱՔԵԼԵԱՆ

Մէճիլի րուհանիյէնի քեթիլի
Այնթապ, 29 յունիս, 1875

ԱՏԱՆԱՏԱՆ ՊԻՐ ՄԷՔԹՈՒՊ

Աւետարեբին 17 նումբըրու նուսիւսինտէ տէրճ օլունան պիւր գըթա մէքթուպիւրիլէ նէշը էթտիյիլիզ ճէտվէտէ կէօյա զալաթ օլմասը սէպէպի իլէ ատալէթ վէ հազգանիյէթէ իմթիսալէն օնլարըն իսլան վէ թասնիհի գըմնընտա պու տէֆա Յովհաննէս Ս. Թէլլալեան իմզասը իլէ Աւետարեբին 22նճի նումբըրօսունա տէրճ օլունան մէքթուպ մալիւմիւմիւզ օլմուշ տուր: Տօղրուսու չօք նազիք զիմմէթ վէ չօք տալէթփէրվէրիք, լաքին թէէսսիւֆ էտէրիզ քի պիւզիմ զալաթմըրը թասնիհի էթմէք իչիւն քէնտիսի պիւլէտիյի պիւր իլէ գարըշարագ պիւր թագմը եանլըւզըլարա սիւլիւք էթմիլ տիր, վէ իչպու եանլըւզ պէյանաթտան սօնկրա, ատալէթ պէօյլէ իսթէտիյի իչիւն պիւզիմ զալաթմըրը թասնիհի էթտիյիտէն աֆիլմըրը թալէս էտէր: Պիզ շիմտիյէ գատար օնուն պիւզէ տօղրու վուզու պուլան նիչէ գուսուրլարընը աֆիլ էթտիյիլիզ կիպի պու տէֆա տախի աֆիլ էտէրիզ, ֆագաթ պու գըրսէտէ պիւզիմ շախմըրը տօգտնմազ իչիւն պաղը տէրէճէ խիւլաֆա իրթիքեապ էթմիլ օլտուղունտան պիւզտէն զիյատէ Ալլահա գարըր կիւնաճ էթմիլ տիր, պու սէպէպտէն ասըր աֆիլմըրը ալմագ իչիւն օլմէմպաա եագլաշմըր օլտուղունու օնա սիւրէթի տօսթանէտէ իսթար վէ պէյան էտէրիզ:

Հազգըմըրտա խանատ էյլտիյի զալաթարա կէլինտիքտէ

1. Սահիլի մէքթուպին կէօսթէրտիյինէ նազարէն ագտէմքի ճէտվէլիմիլտէ խայըրխաճ նիյէթլէրէ մէպնի վէրիլէն 1,941 $\frac{1}{2}$ զուրուշուն պիւր գըրմըր Լուսաւորչական գարնտաշարտան իմիլ, լաքին օրայը պէյան էթմէմիլ քի պուլուրտուղու գըրմ նէմիլգտար շէյ իմիլ Պիւ սայը տա պիւր միլիօնուն պիւր գըրմըր օլտուղունու էյի պիւլիլիզ, մէրգուսուն սէօյլէտիյի գըրմ պու նէվտէն իսէ, պիւր տէյլճէք եօգ, հազգըր տըր: ֆագաթ էհէմիլյէթիլ վէ տիգգաթա շապան պիւր գըրմ իսէ իլթէ օնու իսպաթ էթմիլ տիր: Եալընը պիւր տէֆա ֆուգարա վէ զարիպ պիւր գարնտաշըր եօլնու էթմէք իչիւն իանէլի մալսուսէ նամըլիլ ֆրօթէսթանթլար արասընտա թօլիւնըլան ագճէյէ պիւր գաշ սահիլ սալապլէթ Լուսաւորչական գարնտաշար տախի պիւր գաշ զուրուշ վէրմիլ տիրէր, վէ պու տա փէք էհէմիլյէթիւզ պիւր շէյ տիր: Տօսթուսուղուն գամիլի պու գատար նազիք օլուպ նանէնի վէ անիսուն պիւլէ էօլիւրիւնիլ վէրմէտէն րահաթը վիճտանա մալիք օլամազ իտիյինի պիւլմիլ օլսա իտիք, ճէտվէլտէ մէքթուր պիւր գաշ զուրուշուն տա պէյան էտէր իտիք: ֆագաթ մէքթուրիւն միւսթէրիլ օլմասը իչիւն տիգգաթընը ախէր պիւր խուսուս իւզէրինէ տալիլ էտէրիզ, Չօք տէֆա Լուսաւորչականլար սէնէլ մէքթուրէ գարֆընտա քէնտի ֆուգարալարը իչիւն իանէ թօլիւտըլարընտա, ֆրօթէսթանթլար տա օնլարա իանէլէր վէրմիլէր տիր: Մէքթուր ճէտվէլին խարիճինտէ օլարագ ֆրօթէսթանթլարըն վէրտիլէրի պու իանէլէրին եէքիւնիւնտէն պալատէ մէքթուր պիւր գաշ զուրուշուն իսլաւ էթտիլքտէն սօնկրա պաղի գալանը օլ ճէտվէլէ իլապէ էթմէմիլ լազըր կէլտիքտէ, ճէտվէլի մէքթուրիւն պիւր գաշ եիւզ զուրուշ տուհա արթաճաղը պէտիհի իսէտէ, պիւր էօյլէ ինճէ հիսապլարա պաղմաշարագ միլլէթիմիլիլ րէսմէն գապուլ էթմիլ օլտուղու իրատ ճէտվէլինտէն ալարագ նէշը էթմիլ իտիք:

2. Մէքթէպ հասըրլաթընտան օլան 5,227 $\frac{1}{4}$ զուրուշուն իւշտէ իքիտէն զիյատէսի Լուսաւորչական չօճուգլարտան ալընմըր տըր տէմիլ տիր: Պու հիսապա վուզուֆիլէթի օլան միլլէթ մէմուրլարը պուլնա կիւլմէքտէն պաղագա պիւր շէյ էտէմէղլէր: Մէքթէպ տէֆթէրի զայպ օլմամը, միլլէթ մէճիլի եէտիտէ մահֆուղ տուր: Թէլլալեան տօսթուսուղ օլ տէֆթէրտէ իշար օլունան մէքթէպ հասըրլաթընըն իւշտէ իքիլինի տէյլլ, նըսֆըրըն Լուսաւորչական չօճուգլարտան օլտուղունու կէօսթէրտին,

պաղի գալանը քէնտի ֆըրգալընըն ընկերութիւնունա հիպա էտէրիզ:

3. Եէնի ինչա օլունաճագ քիլիսէ իչիւն Լուսաւորչական գարնտաշարըն տախի իանէ էթտիյիլի պէյան էտէր: Մէքթուր հիսապլան սանտըքքեարը օլան պատ. Կարապետ Մարաշա կիտէր իքէն հիսապլ մէքթուրու պիւզէ տէմը էթմիլ օլտուղունտան միւմալիլէյին կէօսթէրտիյի հիսապտա Լուսաւորչական իսմի կէօրիւնմէմիլ տիր: Անճագ վալիտէյին Լուսաւորչական օլուպ քէնտիսի ֆրօթէսթանթլըր իտտիսսընտա պուլունարագ մէքթէպիմիլտէ օլան պիւր չօճուղ 2 մէճիլտիյէ վէրմիլ տիր: օլ խուսուսա ալտ օլան գօմիսիօնա պիւզտախի վէրտիլմիլ հիսապտա պուլունան մատա պիւր շէյ կէօսթէրէմէմիլիլ: Կէօրիւնիւր քի Լուսաւորչականլարըն վէրտիլի իանէյի եա պատ. Կարապետ եա տա պիւզէթմ էթմիլիլ: իմտի օնա իսթար էտէրիզ քի խուսուսու մէքթուր իչիւն իանէ հիւմմէթ էտէլէր քիլմէր իսէ, վաղթը վէ իսմէրիլէ գօմիսիօնու մէքթուրէ պիւլտիրոնիլէր, գօմիսիօն տա պիւզտէն արասըն քի հէմ միլլէթին փարասըր զայպ օլմասըն հէմ տէ հիշ տէյլլ իսէ քէնտիսի պու սէօլիւնիլ թաստիք էթմիլ օլուն: Պու միւնասիպէթլէ շունու պէյան էտէրիզ քի եէնի ինչա օլունաճագ քիլիսէ իչիւն պաղը Լուսաւորչական տօսթլարտան իանէ թալէս էտէճէյիլ, վէ օնլարտան ալտըրմըր իանէյի թէշէքթուրիւմիլ իլէ պէրասէր Աւետարեբ մարիֆէթի իլէ պէյան էթմէք էքքեարընտայըր:

4. Լուսաւորչականլար վէրիլ վէրիլէր ամմա էմնիլէթ վէ մուհապլէթ արարլար տէմիլ տիր: Էվմէլա պիւզ Լուսաւորչականլար հիշ վէրիլ վէրմէղլէր տէյիլ խտիա էթմէմիլ իտիք: օնլարըն հիսապլարընը էյի պիւլմէտիլիլիլ իչիւն տախի օնլարըն իանէ վէրիլ վէրմէտիլէրինէ տախի պիւր շէյ սէօյլէյլմէյիլ, անճագ պիւզիմ ֆիքթիլիլ, Մասիսին, վէրիլիլէրտէն ալատէի սէր էթմէք իչիւն թէպտիլի մէղէպ էտէյօրլար տէյիլ ֆրօթէսթանթլար ալէյինտէ էթտիլի իֆթիլայը ճէրհ էթմէք իչիւն աշիքեար պիւր իսպաթ կէօսթէրմէք իտի, օնու տա իճրա էթտիք: Պու միւնասիպլէթլէ տօսթուսու նասիհաթ էտէրիզ քի քէնտիսի միլլէթիմիլտէն րիւճու էտէլի էվէյիճէ վաղթը օլմուշ օլտուղունտան, միլլէթիմիլիլ հիսապլարընը էյի պիւլմէյէճէյի թասիլ տիր, իմտի պիւլմէտիլի պիւր իլէ գարըշարագ նիհայէթինտէ մահճուղ օլմագտան իսէ սիւքիւթէ րիայէթ էթմէք տահա էվա տըր:

ԳԵՈՐԳ ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ

Ատանա, 23 յունիս, 1875

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Ինճիլի Պուլկարլարը մահը յու-
լիսին 1600-ական ճուռմա կիւնիւ Սամո-
գովտա թէճէմիւ էտէն մէճլիսինտէ,
չէհրի մէզպուրուն իլմի իլահի մէք-
թէպինին Պուլկար խօճասը իլէ Պանսոգ-
վէ Մէրիչլէրի վէ Եամպօլ նաման չէ-
հիրլէրին չօպանլարընտան վէ սաիր վա-
իզլէրտէն մատա, մէքըլը քիլիսէլէ-
րին վէ պաշգա չէհիրլէրին Ինճիլի ճէ-
մաաթլարը թարափընտան կէօնտէրիլ-
միշ օլան վէքիլլէր, պազըլարը տէօրթ
կիւնիւք Եօլտան կէլմիշ օլարագ, հա-
զըր պուլունտուլար: Գարընտաշլար-
տան պազըլարը գարըլարընը տա պէ-
րապէր կէթիլմիշլէր իտի, Եօլ մաս-
րափընը տա քէնտիլէր էթտիլէր: Մէճ-
լիս ալթմիշ Եէթմիշ ազատան իպա-
րէթ օլուպ, չօպանլարըն վէ վաիլլէ-
րին սապըգա թէճէլիֆ էյլէտիլ լաի-
հա միւճիպինճէ, պիր չօգ տինէ վէ
մուամէլաթա տաիր մատտէլէրտէն
պահա օլունտու: Մէսէլա, Քրիսթի-
յան օլանա մուգատտէն օլմագ Ել-
դէմ տիր: Ինճիլի Պուլկարլար անճագ
պիր քիլիսէ օլուպ ֆըրգալարտան
սագընմալը տըրլար: Կէրէք Եէրլիտէն
կէրէք Եճնէպիտէն օլան Ինճիլ մէ-
մուրլարընը, թէչէպպիլս էյլէտիլ-
լէրի իչին պիր օլտուղունա նազա-
րէն, պիրպիլլէրինէ Եմիլլէթ վէ մու-
հապպէթլէրի օլմալը: Ինճիլի Պուլ-
կարլար տէվլէթի ալիլլէրին ֆրօթէս-
թանթ թէպապալ մէրտիլ իմթիլա-
ղը Ելէ կէթիլմէյէ սայ էթմէլի տիր-
լէր: Քրիսթիյանլար քէնտի վարիտաթ-
լարընտան ազալի օնտա պիրլինի բու-
հանի նիլլէթլէրէ թախտիս էթմէյէ
պօրճլու մու տըրլար: Քրիսթիյան օ-
լանա շարապ վէ թիւթիւն իչմէք ճա-
լիզ միտիր: Հազըրը մէճլիս օլան չօ-
պանլար, վաիլլէր վէ սաիր գարընտաշ-
լար պուլ վէ պաշգա պու միսիլի մատ-
տէլէրտէն տիգըաթ վէ մուվաֆֆա-
ղիլլէթ վէ պահա Ետիպ, ճիւմլէսինին
մէքըլը մէսէլլէր հագըրնտա գա-
րարլարը Քրիսթիյանլարա Եագըլըր
գարարլար օլտու: Յուլիս 1805-է փա-
զար կիւնիւ պիր վազ վէրլէրի, վէ ի-
քի չօպան աշտի բապպանիլի վաֆիլ
ճէմիլլէթ հուլուրունտա իճրա էյլէ-

տիլէր: Իւչիւ Իսթանպօլտան, իւչիւ
Էնրի Զաղրատան, տիկէր իւչիւ Սա-
մօգօվտան, իրիսի տէ Մանտաթըրտան
օլարագ, ճէման օնպիր միսիօնէր,
միստուս տալլէթլէ մէճլիսի մէզպուր-
տէ հազըր պուլունտուլար: Սամօգօվ-
տաքի կէճէլի կիւնտիւզիւ գըզլար
մէքթէպինին մուալլիմէլէրի վէ շա-
յիրտան տախի հազըր իտիլէր: Պէօյ-
լէ բէսմի սուրէթտէ վէ իթթիֆագ
արա իլէ իճրա օլունան պիր մէճլիս-
տէն քիւլլիւ մէնֆաաթ հասըլ օլա-
ճագ տէյիւ մէմուլ Ետէրիլ:

ՎԵՊԱ ԻԼԼԵԹԻ

Ինկիլթէրանըն մահֆուզիյէ մէճ-
լիսի ազալարընտան տօթթօր Բէտք-
լիֆ նամ թապիպին Եփրատ վէ Տիգ-
րիս ըրմագլարը արաթընտա օլան տի-
յարըն (Միշագետք) վէպա իլլէթի
հագըրնտա յունիս 3/15 թարիլլէ
Լընտըն Թայմզ զաղէթասընտա իլան
էթտիլի պէնտի պէր վէճհի աթի
իւլապա Ետէրիլ:

Էլան վիրան օլան Էնքի Պաղատա
(Բաբելոն) չէհիրին զարպ վէ ճէնուպ
թարափլարընտա, Եփրատ նէհրի իլէ
Սիւրիա չէօլիւ արաթընտա, վասի պա-
թագլար օլուպ, նէհրը մէզպուրուն
սուլարընըն պիր գըսմը Հինտիլլէ
նամ սու Եօլու իլէ մէքըլը պաթագ-
լարա ագար: Իշպու պաթագլը Եէր-
լէրտէ միւթէնէվիլ Սրապ գապիլլէ-
լէրի գամըշտան մամուլ գուլիպլէր-
տէ սաքին օլարագ, փիլինճ զիրաա-
թը իլէ մէչըլ օլուրլար, պիրպիլ-
լէրինէ տէ գայըզլար իլէ կիտիպ
կէլիլլէր: Ալինին մէզարընը հալի
օլտուղու իչիւն Քեապէտէն սօնղրա
Մուհամմէտի Շիալարըն իքինճի զի-
յարէթ մահալի օլան Նէճէֆ (Մէ-
չէտ Ալի) նամ չէհիր պու պաթագ-
լարըն ճէնուպ թարափընտա տըր:
Ալինին օղուլարընըն, պապալարը-
նըն մէզարը գատար, Շիալար ինտի-
տէ մուգատտէն իթիպար օլունան
մէզարլարընը հալի օլան Քէրպէլլա
(Մէչէտ Հիւսէյին) նամ չէհիր տախի
Եինէ մէքըլը պաթագլարըն չէմալ
թարափընտա տըր:

Պալատէ մէքըլը իրի նէհրին ա-

րաթընտա օլան տիյար 33 սէնէ վէպա
իլլէթի աֆէթլինտէն պէրի օլտու իսէ
տէ, 1867-տէ իլլէթի մէզպուրէ պալա-
տէ մէքըլը Սրապ գապիլլէլէրի ա-
րաթընտա զուհուր Ետիպ, պիր գաչ
այ սիւրէրէք խայը ճան թէլէֆ էթ-
աիքտէն սօնղրա, տէֆա 1874-տէ Եի-
նէ մէքըլը գապիլլէլէրտէ, վէ Եփ-
րատ նէհրինին էթթէ Եագաթընտա
սաքին օլան գապիլլէտէ զուհուր Ե-
տիպ, 90,000 Եհալիտէն 4,000-ինի
իւչ այ զարֆընտա հէլաք էթտի:
Պու սէնէ (1875) իսէ վէպա իլլէթի
պալատէ մէքըլը Սրապ գապիլլէլէ-
րինտէն պիր ազ ճէնուպա տօղրու
սաքին օլան Սրապլարարաթընտա տըր:

Պու Սրապ գապիլլէլէրինին տիյարը
անճագ շու իքի խուսուստա տիգ-
գաթա շայան տըր: Եվլէլա, Հինտ
թէլէկրաֆը օնլարըն սէմթինտէն
կէչէր: սանիէն, հաճիլլէր պաղէն պու
իլլէթի օրատան պաշգա պէլտէլլէրէ
կէթիլլէր: Իրանըն չէմալ թարա-
փընտան Նէճէֆտէքի Ալինին մէզա-
րընա զիյարէթէ կիտէն հաճիլլէրին
սայըրը պաղէն պիր սէնէտէ 60,000-է
պալիլ օլուր: Պիրպիլ իւթիւնէ,
պու հաճիլլէրին սայըրը սէնէտէ 30,
000 տիր: Պունլար պիր գաչ տէֆա
Իրանըն չէմալ թարափընը Բուսիա
սիւրօլունտաք մէքըլը իլլէթտէն
պուլաշթըրտըլար: Պաշգա հաճիլլէր
Նէճէֆտէն Մէքքէյէ կիթտիլլէրին-
տէ, 1871-տէ վագի օլտուղու կիպի,
Եօլտա ուզրատըրլարը չէհիրլէրի վէ
գարիլլէրի իլլէթի մէզպուրէյէ տիւ-
շար էյլէտիլլէր: 1865 վէ 66 սէնէլլէ-
րինտէ զուհուր Ետէն տէհէթլու
գօլէրա իլլէթի Մէքքէտէն ալտէթ
Ետէն հաճիլլէր վասիթասը իլէ Թուր-
քիտայ վէ Եվրօփայա սիրաթէ էթ-
տի: Պու իլլէթ Հինտէ ալտէթ Ետէն
հաճիլլէր վասիթասը իլէ օրայը տա-
խի պուլաշթըրը: Պու քէյֆիլլէթլէ-
րէ նազարէն, Նէճէֆ վէ Քէրպէլլա
ճիւլարլարընը պաթագ Եէրլէրինտէ
վէպա Եախօտ գօլէրա իլլէթի զու-
հուր էթմիշ տէյիւ իչիտիլլէրտէ,
պիգայտ օլմագ միւմըլուն տէյիլ տիր:

1874-տէ վէպա իլլէթի Եալընը
Եփրատ նէհրինին աշաղըր գըլթաթըն-
տա սահիլ Եագըն պուլունտան Ա-

րապար իշխնոտ տէյիլ, զարպի Արէ-
պիսթանըն Ասըրի նամ տիյարընտա
վէ չէմալի Աֆրիգանըն Պէնկաղի տէ-
նիլէն էյալէթինտէ տաիի զուհուրա
կէլտի: Վէպատան թութուլան քէօյ-
լիւլէրտէն սայ քի ծնտա իւշիւ պու
իլլէթտէն էօլտիւ:

ԱՏԻ ՄԵՔԹԵՊ ԽՈՃԱԼԱՐԸՆԱ
ՆԱՍԻՀԱԹ

Տ. Բուհանի Բալէմի

1. Մէքթէպտէ Բիթմալը շէրիֆի օ-
գուլմալըսընը: Օգուլմալ պիլէն շա-
յիրալէրէ պիլէր եա իքիշէր այէթ
օգուլտարադ, հէր սապահ պիլ պապ,
եախօտ, պապ ուզուն օլտուլու հալ-
տէ, նըսֆընը օգուլմալ էյի պիլ ա-
տէթ տիլ: Բիթմալը շէրիֆ օգուլտուր
իքէն պիլթիւն շայիրտանըն նազարը
տիդգաթը ծնուն մէալինէ տալէթ օ-
լունմալը: Գրաթ էանսընտա վու-
զու պալան եանլըլարը թասհիհ էթ-
մէլի, ֆապաթ պու գրաթ, օգուլմալ
էօյրէնմէք իշխն տէյիլ, իլլա բու-
հանի իըզմէթ մագամընտա օլմալը
տըր:

2. Բիթմալը շէրիֆ օգուլտուլտան
սօնըրա տուա էթմէք կէրէք տիլ:
էյեր պիլ Բրիսթիյանա լայըգ սու-
րէթտէ եաշայօր իսէնիլ, տուայը
սիլ էթմէլիսինիլ: Եօգ, էյեր Ալլա-
հըն էվլատընա եագըլըր պիլ հալտէ
եաշամայօր իսէնիլ, շայիրտանընը
հուզուրունտա սիլ տուա էթմէլի
տէյիլսինիլ: Պէօյլէ պիլ թագաթիւրտէ,
մէքթէպտէ տուա էթմէք իշխն, քի-
լիսէնին չօպանընը եա վաիդինի վէ
եախօտ պիլ Բրիսթիյանա տօթունու-
զու տալէթ էթմէլիսինիլ: Պունու
տա էտէմէլ իսէնիլ, օլ վագըթ շա-
յիրալէր իլէ պիլըլիքտէ Բապալըն տու-
աաընը սէօյլէմէլիսինիլ: Մէքթէպտէ
պաշգա տուա սունուլտուլու հալտէ
տախի, Բապալըն տուաաընը սէօյլէմէք
էյի տիլ:

3. Սապահլարը տուա վագթը, վէ
պաղէն տէ կիւնիւն միւտտէթինտէ,
շայիրալէրէ իլահի սէօյլէթմէլիսինիլ:
Իլահի սէօյլէմէք օնլարա սէֆա պախշ
էտէր, վէ իլահիլէրին օնլարա պէօյիւք
ֆախտէսի վար:

4. Իլահիլէր վէ Բիթմալը շէրիֆին
պաղը այէթլէրինի, պախտուուս փա-
ղար էրթէսի սապահլարը սէօյլէմէք
իշխն, շայիրալէրէ էզպէր էթտիլ-
մէլիսինիլ:

5. Շայիրալէր իլէ բուհանի պահա-
լար հագըրնտա վէք չօգ սէօյլէմէ-
մէլիսինիլ: Նէ տէ Բիթմալը շէրիֆ
օգուլտուլու վագըթ ուզուն վէ մու-
ֆասալ թէֆսիլէր էթմէլիսինիլ:
Անճագ պաղէն վէ մուլթասարճա օ-
լան թէֆսիլէր ֆախտէլի օլապիլի-
լէր: Էյեր շայիրալէր Բիթմալը շէրի-
ֆի, տուա էթմէլի վէ իլահի սէօյլէ-
մէլի սէվսէլէր, տախի սուրէթտէ
ֆախտէեապ օլուրըր:

ՄԸՍԸՐ

Պունտան պէշ սէնէ էվլէլ Մըսըր-
տա Օսիուլթ նամ շէհրին Հապէշ փիս-
գօփօտու, շէհրը մէզպուրուն սօգադ-
լարընտա խայը ճիւտ Բիթմալը շէ-
րիֆ եագալը: Պունուլա ճէմաթընա
եէնիտէն Բիթմալը մէզպուրտէն ալ-
մաղա մանի օլուր զանն էթտի իսէ տէ,
պունուն զըտուր օլարադ պու սօն պէշ
սէնէ զարֆընտա օլ ճիւլարտա սաթը-
լան Բիթմալը շէրիֆ 96,000 ճիւտէ
պալիլ օլտու: Ամէրիգալը միսիօնէր-
լէրին Օսիուլթտա շայըմաղա պաշլա-
մասը 10 սէնէ տիլ, վէ չիմօի օլ
սէմթտէ 408 ազասը օլան 10 տաէտ
ինճիլի քիլիսէ վար, վէ պունլարըն
77 սի պու սէնէնին զարֆընտա մէզ-
քիւր քիլիսէլէրէ իլալէ օլունտու: Պու
քիլիսէլէր իլէ մէրպուլթ պունունան
փագար մէքթէպլէրինին շայիրտանը
էլան 568 տիլ: Պու սօն պիլ սէնէ
միւտտէթինտէ, եալընը օլ ճիւլարտա,
1,508 ճիւտ Բիթմալը շէրիֆ իլէ 2,786
ճիւտ տէ պաշգա բուհանի քիթապլար
սաթըլուր: Քիլիսէլէրին խայըլըլը նի-
լէթլէրէ մէպնի միւտտէթը մէզպուրէ
զարֆընտա վէրտիլի իանէ իսէ 260
տաէտ Օսմանըլ լիւրաընը թէճալուզ
էթմիշ տիլ:

ԳՕԳՈՒՆՈՒՆ ՈՒՋՈՒՆ ՎԱԳԸԹ
ԳԱԼՄԱՍԸ

Պունտան 60 սէնէ էվլէլ պիլինճի
Նափօլէօնուն իլէր զէվճէսի ժօզէֆին,
Մալմէզօն նամ սարայտա իգամէթ

էթտիլի էանտտէ, խօշ գօգուլարտան
զայէթլէ հաղզ էթտիլի իշխն վէք
չօգ միսք եաղը գուլլանաղընտան,
օտասը սաֆի միսք գօգարըրտը: Սա-
լայըն շիմաիքի սահիպի գօգուլու
տէֆ էթմէք իշխն օտայը սըգ սըգ
եայգաթմըշ, պօյաթմըշ վէ էճալար
տախի գուլլանմըշ իսէ տէ, նաֆիլէ
շայըմըշ տըր: օտանըն իշէրիսի, պիլ
չիշէ միսք եէնի աշըմըշ կիպի, քէս-
քին միսք գօգար:

Թ Ա Ս Հ Ի Հ

Նիկտէտէն յունիս 30 թարիխլէ
Նիկոդոս Պօղոսեան իմզասը իլէ թա-
րաֆըմըզա վարիտ օլան պիլ դըթա
մէքթուպ, Աւետաբերին 26 նումէ-
րօսունտա իլան օլունան Նիկտէ մէք-
թուպունտա էրմէնիլէրին իանէսին-
տէն պաղի գալան 36 լիւրա իշխն,
հալա թէվլի «օլունմայօր» տէնմիշ
տէյիլ թէշէքքի էտէր իսէ տէ, մաթ-
պաաճա պիլ սէհվ օլտուլունտան կէ-
շէն հաֆթա Աւետաբերինտէ թաա-
հիհ օլունտու: Վագա մէքթուպը
մէզպուրտէ «թէվլի օլունմայօր»
սէօզլէրի թարաֆըմըզտան սէհվէն
«օլունմայօր» օգուլտուպ, էօյլէ տէ
թապ օլունտուլունու պա էսէֆ պէ-
յան էտէրիլ:

ԲՕՊԵՐԹ ԳՕԼԷՃ

Պօղազ իշխնտէ Բուլմէլի Հիսարըն-
տա քեաին մէզքիւր մէքթէպ մէմա-
լիքին կէնճլէրինէ էյի պիլ թէրպլիյէ
ալմագ իշխն կիւզէլճէ գօլայլըգ
վէրիլ:

Պու մէմալիքին քեաֆֆէլի իսանլա-
րը էհշիլէթլի խօճալար մարիֆէթի իլէ
թէտրիս օլունուրլար, հէմ տախի քի-
թապէթ, թէվլարիս վէ իլմին հէր պիլ
չիւպէլէրինտէ թալիմաթը քեամիլէ
վէրիլիլ: Սէնէի հալիյէտէ մէքթէպ
ալաֆրանկա սեպտեմբերին 15 ինճի
կիւնիւ քիւշաո օլունաճագ տըր:
Մէզքիւր մէքթէպէ կիւմէյէ արզու
էտէնլէր իշխն մէզքիւր վագըթտա
հաղըր պալունմալարը էլղէմ տիլ:

Պու խուսուստա մուֆասալ մալիւ-
մաթ ալմագ իշխն մէքթէպին բրօկ-
րամընը կէօրմէք, վէ Ղալաթատա
Բէրշէմպէ - Պաղարընտա մէքթէպին
սարաֆլարը Գ. Ս. Հանսօն վէ գուլ-
բանեաթընա միւրաճաթ էթմէք իդ-
թիզա էտէր:

ԹԱՄԱՐԵԱՐԼՈՂՎ

Պիր վահագ, Գուգաս Ժ. 13 տէն «Պազըն վէ թամաքարըդ տան սագընըն» սեօղէրինի էասը քէլամ գոյուպ, ճէմա-աթընա վազ էտէճէք եէրտէ, թամաքար-լըղըն զարարարը նէ իտիյի հադընտա տիւշիւնսիւնէր վէ կէլէճէք փազար կիւ-նիւ պա թահրիր ճէվապ կէթիրսիւնէր տէ-յիւ օնլարա թէքլիթ էտիպ պիթիրտի : Գալմ պու թէքլիթի գապուլ էտիպ, օ հաթիթա սայքի ճիւղիսի միւթալէա էտէ-րէք ճէվապարընը մուսայէն վազըթտա կէ-թիրտիւնէր : Կէլէն թէքլէրէլէրին պիրիւ-տէ պուլունան ճէվապ քեաթիթի Գրիտ-թիյանլարըն թէքլիւպէլէրինէ միւթապըզ, միւթալէալարըն տաթի չայան օլտուղուն-տան, օնու հիյէթի ասլիյէսի իլէ աթիտէ տէրճ էտէրիւ :

«Թամա կիւնաշընտան խօշլանմամ, չիւն-քի միւրսիւնիւքէ գարընը, եալանճըլը-տան տօղմուզ վէ հիլէպալըդտա թալիւօ-լունմուզ պիր կիւնաշ տըր, վէ զահրիր օլ-մայուպ պաթըրնի օլտուղունտան, պէնիւ կիպի պիր սէֆիլի տաթիմա պտատըր :

1. Միւրսիւնիւնտէն տիր քի, հէր տաթի թամաքարըլըմը սէթր էտիպ տէ, ճիւղի պիր ճէօմէրտիլիմի պանա կէօսթէրիր, վէ պուլունան իլէ պէնի թէլէմին էտէր :

2. Եալանճըլընտան տըր քի, տաթիմա էլիմտէ օլանը ինքեար էտիպ, պիր նամ-քէօր կիպի Սլաշտան ալտըլըմ զանի պաթ-չիլէրի ունութտուրուր, վէ պէնի, Սլէն գէնիւն օլտայտըն, էյլիք էտէպիլիւր իտին տէյիւ ալտատըր :

3. Հիլէպալըլը տաթի շունտան պէլի տիր քի, հէր վազըթ պէնտէն զիյատէ պիր թամաքար պուլունա, պէնի օնուն իլէ թաթիլիք էտէրէք, Սլէն թամաքար տէ-յիլիսին տէյիւ պէնի թէլէմին էտէր : Պու իւշ ճիւղիլէ թամաքարըլըն պանա չօգ-զարարը վար տըր : Ումարըմ քի պու կիւն-լիւքէրի Բուհ էլ գուտսուն եարտըմը իլէ եէնէրիւ :

ՊԻՋ ՆԵ՞ ԻՉԻՆ ԵԱՇԱՅՈՐՈՒՉ

Սիւալը մէգքիւր մէտէնիլթէ մալիք օ-լան պէնի պէլէրին գալիլիսիւնէ աքս էտէն պիր սիւալը միւնիւմ օլտուղունտան, օ-նուն իւղէրինէ պիր ալ միւթալէա էտէ-լիւմ :

Էյ իւպու պէնտի գրաթ էտէն տօ-թում, պալատէ գիքր օլունան սիւալ է-յէր սէնին տէրունիսիւնէ աքս էյլէմիլ իսէ, էյէր օնու մէվգի իճրայէ վազ էյլէմիլ ի-սէն, նէ մութու սանա, եօգ, էյէր պէլ-լէ պիր սիւալ եիւրէյիսիւնէ նէլթ էթմէ-միլ իսէ, մազուր տիլէրիւմ, շու պիր դաշ սէօղէրիւմ տիգգաթ էյլէ :

Էյ սէվիլիւմ, սէնի եարատան վէ գա-յըրան Սլաշը խաթըրնա կէթիրմէզ մի-սին : Պիլ ճիւղիլէ մալիք պուլունտուղուն պէրէքեաթ օլ ալիւմ Գատիրուլլաշըն է-լիստէն կէլիւր : վէ ալէլ խուսուս սէնին հայաթըն տաթի օնա մէրպութ օլտուղու էճիւտէն, հալա զամիրին սէնի Եհուվանըն իղզէթի իչիւն եաշումազա թէլէվիք էթմէ-տիւմի : Հազգ թէալա սէնի էօմը վէ միւ-

թէնէվիլի պէրէքէթլէր իլէ թէքէն գըլ-տըղընտա, տէյլի մի քի սէն պիւթիւն ա-լէմ իլէ պէրապէր Օնա ուպուտիլէթ էտէ-սին : Էյլէ իսէ կէլ, կիւնաշտալըմ, պուլունան պէլլէ, իլտուլուն պուլուր-տուղու կիպի, կէրէք եէրսէք վէ կէ-րէք իչէրսէք, Սլաշըն իղզէթի իչիւն է-տէլիւմ : Ամա էյէր պու սէսէ իթաաթ էթմէյիւ, սէնի եարատանը Ֆէրամուշ է-տիւ, պու տիւնեատա Սլաշըլ վէ Գրիտ-տոսուլ միւտտէթի էօմիրիւնի կէլիւմէք սանա խօշ կէօրիւնիւր իսէ, պիլմիլ օլ քի Սլաշ պիր կիւն սէնտէն սանա վէրտիլի էօմիրիւն հիւսալընը թալէպ էտէճէք : Իմ-տի խապի էտիպ տիթրէմէզ միսին չօլ ալալը իլէթտիլիսիւնէ քի, «Պէնտէն կիթ, էյ միլուն, խըզմէթ էթտիլիսիւն էյթանա վէ օնուն մէլաթիւնէ հազըրլանմիլ չօլ է-պէտի աթէլէ» :

Սլվիլիւմ, պիլ Սլաշա պիւթիւն գալպտէն իթաաթ էտիպ իւպու մէրհա-մէթ տիւնեատան տաթի քեաթիթի ալէլ ու հարաքէթիմիլի Օնուն իղզէթի իչիւն թաթիսի էթմէյէ մէսուլը, եարատը-մամըլըն մագստի տաթի պու տըր : Պու-նու կէրէք Գրիթիւլի մուգատտէսէ վէ կէրէք ալ ու իտաք թաաթիք էտէրէք, վէ պիլ պու մէսուլիլէթի իւղէրիմիլտէն հիւ պիր վէճէլէ րէֆ էտէմէգիլ : Իմտի պուլունան իհիւսլը միւնիպի սէֆալէթ վէ իճրաալ տաթի պաթիսի սէլամէթ տիր :

1. Սլաշ իչիւն եաշումազ
Հէֆիմիլիւն պօրճու տըր :
Հազգ թէալայը սէվմէք
Ճիւլէմիլտէ տէ ֆարը տըր :
2. Էյէր սէվէրսէն Անի,
Օլ տաթի սէվէր սէնի :
Կէր թէրք էտէրսէն Անի,
Օ տաթի պրազըր սէնի :
3. Էյ կիւնաշեար, սէվ Անի,
Գի օ տա սէվսին սէնի :
Կէլ էթ պու սէսէ իթաաթ
Գի պուլունան էպէտ հայաթ :

ԷՏԻՐԵԼԻ Գ. ՊԱՍՄԱՃԵՍՆ

Պրուսա, 1873

ԱՄԱԼԸ ԶԱՄԻՐ

Զամիրի ինտանիսին խըզմէթի էվէլիսի ատէմէրին տէրունիսին թէէսիր էտէրէք անլէրի կիւնաշտան հըֆը էտիպ պիր ու-հու ճէտիտի կիլիսիմէյէ գալըլը օլմագ տըր : Զամիրի ինտանիսին մէգքիւր խըզ-մէթի էվէլիսիսին մէնաֆիլի մալսուսէ-սիսի մուֆասալէն նազ ու թէրսիւմ էյ-լէտիլիմիլտէ, մուլթտաար էօրնէք իլէ զամիրիմիլտէ մէգքիւր խըզմէթիսին ուսու-լը իճրաալըն պէյան էտէրիւ : Պիր կիւն իքի ալտէմ պիր գուղու իլթիրա էտիպ փա-րաալըն վէրտիլէտէն սօնղարա մէգքիւր գու-ղուլան ալմաղա կիւտէրլէր իտի, վէ օլ գէ-ման պիր գիլ տաթի կէօրիւպ չալտըլար, պատէհու քէնտի էվէրինէ կիտէր իքէն, ի-քիսիստէն պիրիւնի էսնալ րահտէ զամիրի րահաթալը օլարազ, արգատալընա մէգքիւր հալիսի իֆաաթ էտիպ, իլթէ տէրունիսիտէ պիր սէսիլ սէտա իլիտիլիլտէմ, վէ ալա րահաթ տէյիլիւմ տէմէյէ մէճպուր օլտու : արգատալըն օնա ճէվապէն, էյէր կիտիպ իքար էտէրսէն, չօգ պէլալարա ուղարըլը

տէտի Լաքին պու գաթ արգատալընըն հիւ պիր տէտիլիսին գուլադ ասմայըպ, իքար էտէրէք զամիրիսին րահաթլանտըրտը : Պու ատէմի մէգքիւր կիւնաշտան հըֆը էտէն զամիր տէյիլ մի իտի : չիւսլէսիլ, Լաքին պիր ալ տաշա միւլաշալա էյլէտիլիսիտէ, զամիրի պէնի պէլէրին նէ գատար չօգ վէ ա-լիւմ խըզմէթիսին թէսատաթի էտէճէյիլ : Պիլ պու տիւնեատա եաշարէն հէր պիրի-միլ պիրէր մէշուլլէյէթի իլթիլալ օլտուրու-մէսէլա, պազըլարը իլէ, պազըլարը րու-հանի մատտէլէրէ, պազըլարը իսէ, արհես-վի էյլէրէ, հէր պիրիմիլ պիրէր իլէ մէշ-ղուլ օլտուրուլ : Լաքին թապիաթտա պիր գանուն տաթի վար տըր քի, պիլի տաթի իւլ էվգաթ վէ պու սաաթ տաթի պիր մէ-րամա տէլալէթ էտէր : էյէր օնա խաթիմա էթմէյիւ թէճալալ էտէր իսէք ֆաի-տէսիլ օլմալըլ չիւսլէսիլ տիր : Ենէ մէգ-քիւր հադիգաթը ալիմէյի տէրունտէն հիւս էթտիլէն քիմտիր : Գիմ վէ նէ տիր քի պիլէ պիր միւնաղաթ խուսուսունտա մալիւմ վէրի : Գէօթիւ պիր ալմէլ իլ-լէտիլիմիլտէ, գալիլիմիլտէ պիր էյլ տու-յարըլ, էյլէ քի պիր գուրտ միսիլի տէրունիսիլի եէր : Ալիլէրէ սիւալ էյլէ-տիլիմիլտէ, մէգքիւր էյի խըզմէթի իթա էթմէյէ միւլթէտիր տէյիլ տիլլէր : Ճիւմ-լէ մէշուլլէթի իմիլտէ իւնիլթէ լայըգ օլմամըլ պիլէ թէֆիւմ էտէն զամիր-տէն պաշապ հիւ պիր էյլ եօգ տուր : Զամիրին միւթէսատա խըզմէթիսին ուսուլը իճրաալըն անաթմագ իչիւն, պիր հաքիմ նէղաիտէ խաթիլթագ օ-լան իքի գէվաթը էօրնէք կէթիլիւմ : Մէգքիւր գէվաթըն ճէվապարըն պիր քեաթիլ եազմագտա տըր : պատէհու էր-թէսի կիւն ենէ խաթիլթագա ճէլ օլուն-տուլարընտա, էյէր եազըլանլարա մու-լալիլ պիր էյլ սէլլէրլէր իսէ, օլ եա-զըլան քեաղըն օնլարըն սէ օլլէրիսին քէզպ օլմամըն իլզարը ալէմ էտիպ, հազգան միւնաղաթ օլտուրար :

Զամիր տաթի տօղուլունտան թա էօմիրիւմիլտէ խաթիլթագա գատար միւ-թաաթիւլալ գօնուլունտա տուր քի, պի-լիւմ հիւ պիր եանլըլ հարէթիլիլիլ եա-զըպ խաթիլ միսիլի պէյան էտէ : Զամիրին ֆաիտէսի պու գատար տէյիլ տիր, զամիր քէնտիսին գարըն տուրանը, տարը միւնալէլն քէզպ իլթիլիլ եա-տէն գէվաթը թէէտիպ էթտիլի կիպի, ճէղայա իրաալ էթմէյիւ, էյէր պիր քիմաէ կիւնաշը իլիսին տէրունիսի ալալտան պիր մէյուսիլթ ու էսլիլ տույար իսէ, հէման օնուն խաթիլթագա տէլիլ օլունա պիր-րուհու ճէտիտ կիլիսիմէյէ գալըլը օլտուր : Կէօղիլիլիլ գալտըրըլ էն պէլիլ պիր սաշիլի ճիւղիլթ օլան պիր ալտէմ, մէսէլա, պիր գաթիլէ, պազալըմ : Մէգ-քիւր քիմաէ հէր նէ գատար գապաշաթը-նը կիլլէմէք իսթիլ իսէ տէ, պու ճիւլէ իլէ զամիրին թէքտիլի մալլ օլունմայըլ մալլէն քէնտի խըզմէթիսին իճրա էտէր : Զամիր էյլէ պիր էյլ տիր քի էյէր սաա-թըն րազգաթ միսիլի օնուն սէտալարը-նա տիգգաթ էտէր իսէք, պիլի տօղու Եօլտա գալըլըլայաճագ տըր :

Գ. ՄԱՐՏԻՉ ԳԵՌՈՐԻԼԻԻ ՅԱԿՈԲՍՆ

Մէրգիֆուն, 1873

ՓՕԼԻԹԻԳԱ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բուսի Յուլիս 30, վե Ալաֆր. Օգոստ. 11, 1875

ԻՍԹԱՆԳՈՒԼ

Խիւստովէնիկեար վալիլիյի սա-
պըզ Այալն վալիսի Ահմէտ փաշայա
թէվէնի պուրլուրու :

— Սապըզ Էնգարէ վալիսի օլուպ,
ճուախարէն Պաղտատա վալի նասպ
օլունան Ապտիւրրահման փաշա, կէ-
չէն հաֆթա իչինտէ Տէրսատաթէթէ
վասլ օլուպ, հուզուրը շահանէյէ դա-
պուլ օլունտու :

— Կէչէն հաֆթաթի Աւետաբերտէ
սուրէթի տէրճ օլունան եհնի խաթ-
թը հիւմայունա ճէվապէն, վիւքէլաի
տէվէթ սէբայը հիւմայունա կիտէ-
րէք Ձաթը շահանէյէ պիր թէչէք-
քիւր լայիհասը թագաւիմ էթմիշ տիր-
լէր : Ձաթը շահանէ տախի միւք ու
տէվէթին շէրէֆի վէ թէպատսընըն
ասայիշ ու ըստթը հազգընտա թէ-
չէպալիւս օլունաճագ քեաֆֆէի խ-
լահաթ խուսուսուստա օնլարա մու-
տվէնէթ էտէճէյինի պէյան էթմիշ :

— Լէվանթ Հէրալտըն եազտըլընա
նազարէն, Ձաթը շահանէ Իզմիտտէն
Էնկիւրիյէ վէ Էնկիւրիւտէն տախի
Պաղտատաթէք եափըլաճագ տէմիր
եօլու իչին, ճէպի հիւմայունլարըն-
տան մահիյէ 40,000 լիրա թախսիս
պուլուրմուշտուր, Իշպու մէպլաղ իլէ
սէնէտէ 100 քիլոմէթրօ եախստ 62
միլ միգտարը տէմիր եօլու եափմագ
միւմքիւն օլաճագ : Պու սուրէթլէ
Պաղտատա դատար թէքմիլ եօլ ան-
ճագ 14 սէնէտէ պիթէր : Պունուն
իւզէրինէ Լէվանթ Հէրալտ տէր քի,
պու եօլուն ինչասը իչին պու դա-
տար վազըթ պէքլէմէքտէն իսէ,
իշպու իհասնը շահանէտէն իսթիֆա-
տէ պիրլէ, Էվրօփա սէրմայէ առհա-
պընա միւրաճաաթ օլունուպ, թէք-
միլ եօլուն իւշ տէօրթ սէնէտէ խի-
թամ պուլմասընա չալըլըսա սահա
էյի օլուր : Պու եօլ իչին սարֆ օլու-
նաճագ ճէսիմ մէպլաղ Անատօլու է-
հալիսինէ պէօյիւք պիր եարարմ վէ
գահթտան զուհուրա կէլէն խասար
ու վէրուշանիյէթին տէֆինէ էյի պիր
մէտար օլուպ, տէվէթին պազայա-
սընըն թահսիլի իչին տախի սուհու-
լէթ պախշ էտէր :

— Պիր թագըմ եհնի միւհէնտիս-

լէրին Սօֆիա վէ Նիշ միյանէսինտէ
եափըլաճագ տէմիր եօլունուն կէչէ-
ճէք մահալլէրինի թէֆթիշ վէ թայ-
յին էթմէք իչին, օլ թարաֆա կէօն-
տէրիւրիյի սէօյլէնիլիյօր :

— Գօնթ Նէսիմ Գամօնտօ կէչէն
հաֆթա ֆարիլտէն Խոթանպօլա կէլ-
միշ տիր : Միւմաիլէյին պուրայա
կէլմէսի Բումէլի տէմիր եօլարընըն
թէքմիլէն եափըլմասը իչին Պապը
պի իլէ մուգալլէլէյէ կիրիշմէք Նի-
յէթի իլէ տիր տէնիլիյօր :

— Սէօյլէնիլիյին նազարէն, վա-
զըլլարը էմլաքա թահվիլ էթմէք ի-
չին եհնի Նիզամ մուհրապէնճէ, եհ-
տինճի կէօպէյէ գատար վազըլլա-
րըն ինթիլալը ճաիլ օլաճագ տըր .
պիր գատար վէլէվ էվլատը տախի օլ-
մադա, զէվճինին միւլիւնիլ թէ-
սարուֆ էտէպիլէճէք տիր : Պունա
պէտէլ էմլաք սահիպլէրի միւհէտտէ-
տէն վազ օլունմուշ օլան էմլաք վէր-
կիսինտէն մատա, վազըլլըն սէնէլիք
վէրկիսինին օն դաթընը վէրէճէք
տիրլէր :

— Ինկիլ վիսթախանէսինին թէճ-
րիւպէ սահիպի մէմուրլարընտան 35
սէնէտէն պէրու մէքըլիւր մէմուրիյէթ-
տէ պուլունան միսթըր Սքիւտամօր,
պունտան ագտէմ Պէլն շէհրինտէ
թէճէմիլ էտէն փօսթա գօնֆէրանն
մէճիսինին Նիզամընա մուվաֆըգ
սուրէթտէ Թիւրքիսնըն էճնէպի
միլլէթլէր իլէ օլան փօսթասընը
թանգլիմ էթմէյէ տէվէթի ալիյէ թա-
րաֆընտան, տալլէթ օլունմուշ տուր :
Միսթըր Սքիւտամօրա սէնէլի 2,000
ատէա Ինկիլ լիրասը վէրիլէճէյի
սէօյլէնիլիյօր :

— Պասիլէթ վազէթասը, Լընտըն
Թայմզ զաղէթասընտա Թիւրքիսնըն
մալիյէսի հազգընտա նէշը օլունան
մուզիլըր պիր մէքթուպու նազլէն
տէրճ էթտիլի իչին, հիւքիւմէթին
էմրի իլէ կէչէն հաֆթա քիւլլէյէն
լաղվ օլունտու :

— Շու սօն կիւնլէրտէ Նիւզուլ
էտէն եաղմուրլարըն Պուլկարիսթա-
նըն միւթէատտիտ մահալլէրինտէ
եհնի մահսուլաթա պէօյիւք զիյան
էթմիշ օլուղու քիվայէթ օլու-
նույօր : Վօլօտան Լէվանթ Հէրալտա
եաղըլան պիր մէքթուպ մէպիւնտէն
աննաշըլարընա կէօրէ Սէլանիք մահ-
սուլու պէրէքէթիլ իսէ տէ, հալա-
նըն նէմաքըլըլընտան պօղուլաճագը
գօրգուլմագաա տըր : Վարնա վէ
Բուսճուգ աշարը պու սէնէ էվլէլի
սէնէլէրինքիստէն զիյատէ պահալը
սաթըլմիշ տըր :

— Միսթըր Փարնալօրթ, յուլիս 11/23
Թարիսլէ Թալատտան եաղտըզը պիր
մէքթուպուստա, պու սէնէ մահսու-
լաթըն ֆէյլ վէ պէրէքէթ իւզրէ օլ-
տուղունու, վէ ալէսսէվիյէ ունուն
ֆիաթը պունտան իւշ այ էվլէլի
ֆիաթընըն նըսֆը խոլիլինի պէյան է-
տէր : Թալատըն աշարը պու սէնէ սա-
պըզընտան պիր սիւլիւս զիյատէ սա-
թըլմիշ տըր : Չալըլմաղա միւզթէ-
տիր ֆագիլլէր իշ վէ էքմէք պու-
լապիլիյօրլար, ֆագաթ Ստանտտան
տվտէթ էտէն կէօչէպէլլէրին արա-
սընտա խաթմալըգ վէ սէֆալլէթ
վար :

— Խատտա միւշիլի Եուսուֆ Իզ-
զէտտին էֆէնտի, սատրաղամ վէ սա-
իր վիւքէլաի ֆիլիամ վէ մէմուրինի
քիրամ հազրաթը հաղըր պուլուն-
տուղլարը հալտէ, կէչէն սալը կիւնիւ
մէքթէպի սուլթանինին թէվիլի միւ-
քեաֆաթ քէսմի իճրա գըլընտը : Շու-
յիրտանտան պաղըլարը, իքի նէֆէր
Օսմանլը վէ իւշնէֆէր Փրանսըղ խօ-
ճալար մարիֆէթի իլէ, պէլէտի հու-
գուգ, միւքիյէ միւհէնտիլիյի, իլմի
ճէպը, միմարըլգ վէ սաիր իլմէրտէ
խմիլհան օլունտուլար : Շայիրաանա
միւքեաֆաթ վէ տիփլօմալար վէրիլ-
տիքտէն սօնղրա, Սալա փաշա պիր
լաիհա գրաաթ էտիպ, Պապը ալի մախ-
սուս պիր Օսմանլը տար էլ ֆիւնունու
թէչքիլ էթմէք էմէլինտէ օլուպ, մէք-
թէպի սուլթանի իսէ պիր իտատի եա-
նի հաղըրըգ մէքթէպի մագամընտա
օլունուղունու իշար էյլէտի Սէօյլէնաի-
յինէ նազարէն իշպու զիյնէթտէ 600
գատար Օսմանլը գատընլարը տախի
հաղըր իտիլէր :

— Սըհիյէ մէճիսինէ Սիւրիատան
վիրուտ էտէն թէլէկրաֆ խապէրլէ-
րինէ նազարէն, տաֆըրանկա յուլիս
27տէն 31է տէք Շամուա 139 քիշի
եհնիտէն գօլէրատան թուլթուլուպ,
130 քիշի տախի վէֆաթ էթմիշլէր .
յուլիս 27տէն օգոս. 1է տէկին Հա-
լէպտէ 138 քիշի եհնիտէն թուլթու-
լուպ 92 լիշի տախի վէֆաթ էթմիշ-
լէր . յուլիս 29տան օգոս. 1է տէկին
Պէյրուլթա 15 քիշի թուլթուլուպ
13 քիշի թէլէֆ օլմուշլար . յուլիս
26տընտա Սիւթաքեատա 7 քիշի թու-
լթուլուպ, 11 քիշի տախի թէլէֆ օլ-
մուշլար, էրթէսի կիւն 4 քիշի թու-
լթուլուպ 3 լու վէֆաթ էթմիշլէր :
Պաղտատտան յուլիս 27 թարիլի իլէ
ալընան պիր թէլէկրաֆ խապէրինէ
նազարէն, Էֆրաթ իլէ Տիգրիս արա-
սընտա օլան տիյարտան վէպա իլլէ-
թի տէֆ օլմուշ տուր :

— Լեւոնի չէրաւտառ նէշը օլու-
նան թէլէզրաթի խապէրէլէրնոնէն ան-
նաշըւարդընա կէօրէ, չէրաք տարւա-
րը իլէ տէվլէթ տարէրի պէյնիտէ
յուլիս 30ա գատար ալթը գաւղա
վաղու պուլուպ, հէփսինտէ տալի
տարար մաղլուպ օլմուշար: Պապը
ալի թէրքի սիլահ հտէճէք օլան տ-
արարա աթիվ հտէճէյինի վատ պու-
յուրմուշտուր: Աւարիալարըն ա-
սըլարա մուսվէնէթ էթմէմիշ օլտուգ-
լարը սէօյլէնիլիօր:

— Զանկիպար սուլթանը կէշէն չար-
չամպա կիւնիւ Իսկէնտէրլիէյէ միւ-
վասէլէթ հտիպ, Խըտիվի Մըսըր թա-
րափընտան գապուլ օլունտու: Սուլ-
թան Փարիզտէ էյի գապուլիէթ
պուլմուշ խոի: Պաշդա շէյլէր սըրա-
սընտա Փարիզին լաղըմլարըն տալի
կէօրմէք իսթէյիպ, անա լաղըմընտա
իքի միլ մէսաֆէ Եօլ տալի կիթտի:
Սուլթան կէրէք Ինկիլթէրրատա վէ
կէրէք Փրանսատա տիրայէթի վէ
միւթէպէր պիր զաթ շէօհրէթի գա-
լանմըշ տըր:

— Փրանսատա վաղու պուլան սու-
լթանընտան զարարտիտէ օլանլար
մէնֆաթընա օլարագ իսթանպուլտա
քիւշտ օլունմուշ օլան իանէնի միգ-
տարը 82,974 Փրանգա պալիլ օլմուշ:

— Սէնէվի 15,000 Օսմանլը իրա-
սընա պէտէլ պա իրատէի սէնիլէ Խը-
տիվի Մըսըրա թէրք օլունտան Զէյլա
լիմանը Ատէն քէօրֆէլինին ճէնուպի
զարպ գըլըլարընտա օլուպ, շէհրին
պէշ պին սէքէնէսի վէ տէնիլ գըլը-
սընտա մահսուլտար պիր մէմլէքէթ
իլէ իսթիլաթը վար: Պու լիմանտան
գահվէ, զամգ, ֆիլտիլի վէ ետիաղա
իլարաճ օլունտու: Շիմտի սայքի պիւ-
թիւն Հապէշիսթան Խըտիվին հիւքմ
էթտիլի մէմալըք իլէ իհաթա օլուն-
մուշ օլուպ, իլէրուտէ պէլըի միւ-
շարիլէյին զապլթընա կէշէր:

— Պր. Յովհաննէս Տօ-Մկրտիչեան,
պուլտան պէօյլէ քէնտիտինէ իրապ
օլունտաճագ մէթուպլար իսթանպուլ-
տա Ֆիլճանճըլար Եօգուշունտա Ա-
մէրիգան խանընա կէօնտէրիլին
տէյիլ խասսէթէն րիճա հտէր:

Ե. Վ. Ր. Փ. Ա.

Պէրլինտէն ալընան թէլէկրաֆ խա-
պէրէլէրնէ նաղարէն, Բուսիատան
չօգ աթ Փրանսայա կէօնտէրիլմէք-
տէ տիր:

— Պրէսլալըն Գաթօլիք փիսգօ-
փուսու, Ալմանէա տէվլէթինին մաթ-
լուպու օլան իլանը Սիլէզիանըն Փրու-

սիալը վալիսինէ կէօնտէրիլ տիր:
Իլանը մէզպուրտէ փիսգօփուսը միւ-
մալիէյ, Գաթօլիք քիլիսէլէրինին
վարիտաթընն խապէսի հաղգընտա
Ալմանէա տէվլէթի թարափընտան գօ-
նուլան նիլամա իթաթա հտէճէյինի
վատ հտէր: Փիսգօփուսու պու հարէ-
քէթի տիգգաթա շայան տառ օլու-
նույօր, չիւնքի միւմալիէյ պունտան
ապտէմ մէզպուր նիլամա ալէյհինտէ
րէամէն փրօթէսթօ էթմիշ խոի:

— Իսիանէա տէվլէթի իլան Եէնի
պիր թանդիմաթ գալէմէ ալմագ իւզ-
րէ եաղընտա մէմալիքի մէզպուրէտէ
պիր գօմիսիօնը մախսու թային գը-
լընտը: Թանդիմաթը մէզպուրէտէ
հուրիլիէթ տին մէպտէսի րէսմէն
գապուլ օլունմուշ տուր:

— Գարլիսթէրին քեաֆֆէսի Իսիան-
էանըն շէմալ թարափընա թարա օ-
լունմուշար, իլէրինտէն չօղու տալի
Փրանսայա ֆիլար էթմէյէ մէզպուր
օլմուշ տուր:

— Փրանսըղճա Տէպա նամ գաղէ-
թա, Գաթօլիք րուհպանլարըն փօլի-
թիգաճա նիլէթլէրէ Փրանսատա
թահրիք էթտիլէրի րուհանի զիյա-
րէթլէր իւզէրինէ աթիտէքի սուրէթ-
տէ եաղար: «Բօմա մէնֆաթընա օ-
լարագ Եէնի պիր սալպիլիլիք, Եա-
խօտ Եէնի պիր սէֆէր գալարըմագ
խայալընտա օլան միւթէսաթիլէր
Փրանսանըն սուլճ վէ տալիլի խաին-
լէրի տիրէր: Պուլար իսթէտիլէրի
գատար զիյարէթլէր էթտիլէր, չի-
ֆա վէրիճի տյաղմա սուլարը իճաթ
հտիպ սաթսընլար, պէյաղ րուպալար
իլէ (էօլիլէրտէն զըյամ էթմիշ)
գատընլար կէօրիւնմիւշ օլտուգլա-
րըն վաղ էթտիլէր: Եյէր Փրանսա-
նըն խարիճի փօլիթիգատըն պու
պաթըլ իթիլգատար իլէ պիրլէշտի-
մէզպէլէր, պունլարըն քեաֆֆէսի Ե-
հէմմիլէթէ շայան ալէյի տիրէր:
Ամմա քէնտի իլահիլէրինտէ Փրանսա,
Բօմա վէ Գրիստտուլն Կաղապտէս
գալպիլին՝ պիրլիքտէ գարըշտըրըդ-
լարը հալտէ Փրանսա սաղընմալը
տըր, զիրա Բօմանըն սէլամէթի
Փրանսայա ախտ պիր մատտէ տէյիլ
տիր: Փափա թարաֆիլի օլան զա-
ղէթալար պու ագիլանէ լիսանը շէ-
տիտէն թագալիհ հտէրլէր, ֆագաթ
քեաֆֆէսի սէրպէսթ էֆէքար սահիպի
վէ վաթմանիլէր օլանլար ծնու
թահսին հտէրլէր:

— Փրանսա վէ Ինկիլթէրրա միւ-
լէթ մէճիլպէրի պու իքի մէմալիք ա-
րտընտա օլան պօղաղըն ալթընտան

պիր թիւնէլ եափմագ իլան րու-
սաթ վէրմիշ տիրէր:

— Լօնտա շէհր Էմինի յուլիսին
30ինճի կիւնիւ, Ինկիլթէրրա, Փրան-
սա վէ մէմալիքի սալիլէ շէհր Էմա-
նէթի մէմուրանընտան 700 գատար
տալէթլիլէրէ պիր զիյաֆէթ վէրտի:

— Պունտան պիր գաշ հաֆթա մու-
գատտէմ, Ինկիլթէրրա օրտուսու
միրալայլարընտան պիր զաթ, տէ-
րուինտէ անճագ պիր գատըն պու-
լունտան պիր վաղօնա պինիպ, մէզպուր
գատընըն ըրզընա թէսալլուլ էթմէ-
յէ գատտ հտէր. գատըն վաղօնու
գափուսուսու ալէպ արապալար պիր
մէզպիֆէ Եէթիլէնէ գատար տիշա-
րըյա աղլարագ մէրգուսու թէսալ-
լուլունտան գուրթուլըր: Տիյարը-
յա չըգաղըն անտէ միրալայ ախդ ու
կիրիթթ օլունտուպ, մուհաքէմէսինէ
պաղըլարագ, պիր սէնէ մահպուսի-
լէթէ, 500 լիրա ճէզաի նաղալիլ վէ
մահքէմէ մէսարիֆիլի տալի վէրմէ-
յէ հիւքմ օլունտու: Մէրգուլ միրա-
լայ Ինկիլդ օրտուսուսու օլան իւրզ-
մէթինտէն տալի մահրուլ գըլընմըշ:

— Սապրգ Փրանսա իմիէրաթ օրի-
չասը, Էօթէնի, քէնտի շախսընա ախտ
օլան Էմաղըն քէնտիլէ թէսալլուլ օլուն-
մաթը իլան Փրանսըլ մահքէմէլէ-
րինտէ տալայա գըյամ էթմիշ տիր:

— Յուլիսին 30ինճի կիւնիւ Բու-
սիանըն Պրիանսը շէհրինին իքի սիւ-
լիւսիւ եանըպ խարապ օլտու:

Ա. Մ. Բ. Ի. Գ. Ա.

Մուսիսարէն տէվլէթի ալիլէ իլէ
Մէմալիքի միւլթէմիլէ ճիւմհուրիլէ-
թի միյանէսինտէ աղտ օլունտան մուս-
հտէ միւսնաթիլէթի իլէ պու քէրրէ
Ամէրիգա հիւքիլմէթի թարափընտան
թիւրքիյանըն պաղը մէմուրլարընա,
Եանի խարիճիլէ նաղըրը թափվէթ փա-
շա, պէյլիքի նիլալի էֆէնտի, թէշրի-
ֆաթիլի խարիճիլէ Գեամիլ պէյ, խա-
րիճիլէ միւսթէշարը Դօստագի էֆէն-
տի, թէրճիլմանը տիլանը հիւմայուն
Միւնիլ պէյ, Սարգիս էֆէնտի վէ զայ-
րիհիւմ հաղրաթընա զիլըյմէթ հէ-
տիլէր կէօնտէրիլմիշ տիր:

— Նիւ-Եօրը շէհրինին պիր պէօ-
լիւք թիւճար շիւքէթի պու տէֆա
1,000,000 Ինկիլդ լիրա ալըք իլէ իզ-
հարը իֆլաա էթմիշ տիր:

Ամէրիգա միսիօնէրլէրի շիւքէթի Թարափընտան
Միւլէլիֆի զաղէթա Ճ. Բ. Կրին

Ի. Ս. Ա. Ն. Պ. Ո.

ՄԱԹ. ՊԱՍԻ ԱՐԱՄԵԱՆ
Զաղմագըլար, Յալիքեան խան Նուս. 12